

JUTRANJE NOVOSTI

Plačano do:
P. n. Vseučiliška knjižnica
Obvezni izvod.
Pavšalni franko
Ljubljana

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.
Mesečna naročnina:
v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 22.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon št. 213
Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.
Upravnišтво: Marijin trg št. 8. — Telefon št. 44.

Rokopisi se ne vračajo. —
Pisnimim vprašanjem naj se priloži znam.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.236.

Hitlerjev upor.

Od našega stalnega poročevalca.

E. L. Monakovo, 8. nov.

Prisostvoval sem zadnji skupščini narodnih socializtov, ki jim je predsedoval g. Hitler v Monakovem, preden je odrinil na »fronto«. Bilo je nekako tako, kakor na znameniti dan 2. avgusta 1914, ko je prestolonaslednik Ruppreht iz Feldherrnhalle pred blaznečo množico, nagnjeno vzdolž Ludwigsstrasse, propovedoval vedro in veselo vojno. Tačas so kričali: »V treh tednih bomo v Parizu.« Danes se smoter borbe ni predrugačil (opasno bi bilo misliti drugače): še vedno je to Pariz. »Des Pudels Kern«, to je osetna vojna, ki jo hočejo započeti preko Berlina.

»Med njimi in nami je vprašanje sile,« je dejal Hitler. Tistikrat še ni popolnoma vedel, bodo li pangermanisti, Ludendorff in Ehrhardt korakali z njim. Šele Generalstaatskommissar von Kahr je vzpostavil srčni sporazum med sovražnimi brati, bavarskimi separatisti in pruskimi Vsenemci. V malem Ludendorffovem selskem dvorcu na Ludwigs-höhe pri Monakovem, koder je hodilo toliko sumljivih posetnikov iz za poslednje Lindströmove metamorfoze, se je vršil odločilni bojni posvet. Drugi dan so se krvavodeči letaki razdajali po monakovskih ulicah, pozivajoč »dobre Germane« (izvzemši Jude in druge »Rassenfremde«), naj se združijo, zagrabijo za orožje, ter operejo »sramoto 9. novembra 1918«. Bavarska divizija nemške Reichswehr, ki ji še vedno ukazuje odstavljeni general von Lossow, je še tisti dan v bojni opremi snovala mimo prestolonaslednika Rupprehta in princa Leopolda. Nato so si domala vsi častniki preoblekli uniformo in vstopili v Hitlerjeve formacije.

Obe veliki železni progi, ki spajata Bavarsko s severno Nemčijo, se nista v ničemer ločili od prezanega prizora ob vojaškem sklicu. Na vlakih so skoro vsi oddeli »pridržniki«. Druga ne vidi, kot jako mlade ljudi, visokošolce, celo srednješolce, ki vsi nosijo »Hakenkreuz« in črno prevezo narodnih soci-bergu. Brzci se izobrazujejo v Bambergu in v Nürnbergu. Nekateri berlinski novinarji, prišedši iz Koburga, popisujejo povsem vojaško življenje, ki vlada v tem mestu, glavnem stanu republičnega jettika Ehrhardta. Mnenja so, da je bavarska Reichswehr dobavila topništvo in strelivo. Govoré tudi o tajnem dogovoru, sklenjenem pred generalom Müllerjem, poveljnikom saške Reichswehr, in generalom von Lossowom iz Monakova. Mlad tovariši, dospeli iz Norimberka, izjavljajo, da je to mesto čvrsto republikansko in da delavci tamkaj ne bodo nikdar dovolili, da bi se ustanovila nacijskonalistična diktatura. Ali znano in dognano je, da je bil hrabri Oberbürgermeister v Norimberku, g. Luppe, odstavljen od svoje službe in da ga je Monakovo nadomestilo s policijskim prefektom, vdanim gospodu von Kahrju.

Na splošno nedostaja točnih poročil. Sicer se čuje o četah, ki Hitler in Ehrhardt baje razpolagata z njimi, a to so zgolj centive brez velike vrednosti. Kar se mene tiče, sem preverjen, da sile reakcionarjev, zbrane na turinški granici, ne presegajo 5000 mož. Zmotno je misliti, da bi ljudske množice, celo bavarske, vlekde z nacijskonalnimi socialisti. Neobčutno prisostvovalo vsemu temu trušču, ali pa se celo zabavajo, kakor odrasli ljudje gledajo otročjo igro. Gotovo ne delajo ničesar, kar bi oviralo to igro, da ne bi postala istina; v njihovih očeh je g. Hitler mladič, neprijatelj Prusom in Židom; in ne bi bilo posebne škode, če tem gospodom nekoliko pristrže repeticne.

Ali če Ehrhardt in Hitler razpolagata samo z nekaj tisoči vseučiliščnikov in srednješolcev, se pa zdi, da se njiju nasprotnica, ta borna nemška republika, ne sme zanašati na prav nič. Uverjen sem, da bi dvojce do troje reichswehskih polkov ali celo Schupov iz lahka razkropilo takozvane »neredne« tolpe. Toda kje najti te polke? General von Seeckt trdovratno molči. Baje je poslal »republikanskega« generala Reinhardta v Turingijo. S kolikernimi krčeli? Reichswehr ne obstoji niti v Weimaru, niti v Jeni. Se bo li postavil na čelo delavskim stotnijam, ali pa bo zapovedal vsenemškim vseučiliščnikom v Jeni?

Berlin se mi zopet dozdeva bolj mirna, nego bi si bil človek mislil. Delavci

Naloge Slovanstva.

Potreba slovanske solidarnosti.

Izjava predsednika Masaryka.

Praga, 9. nov. (B) Odgovarjajoč na govor g. Ljube Nešića, povodom izročitve akreditivnih pisem, je rekel g. Masaryk sledeče:

»Prihod predstavnik Vaše domovine je za nas vedno velika radost. Globokim vezem zvestega prijateljstva, ki datirajo od vekov, smo mogli dati po vojni službeno obliko, ne da bi jim odvzeli ta značaj prisrčnosti in bratstva, ki izpolnjujeta odnose med našima dvema narodoma. V vseh borbah, ki sta jih vodila naš in vaš narod za svojo neodvisnost in ujednitvenje, se nam je posrečilo, naslanjajoč se drug na drugega, dati našim skupnim naporom konkretno in stvarno obliko. Zveza src se je razširila v zvezo razuma in stvarnosti, katera daje našim skupnim naporom smer k najvišjemu cilju.

Situacija centralne Evrope je še vedno zelo težka in velika odgovornost leži na nas: Mi moramo tako v našem lastnem, kakor tudi v interesu sosednjih držav, delati na to, da to situacijo popravimo in jo kolikor mogoče zboljšamo. Zato se trudimo, da nadaljujemo našo politiko miru in konsolidacije, ter zelo želimo intimnega sodelovanja, ki se tako srečno razvija med našima dvema domovinama na političnem, kakor tudi na gospodarskem polju. To je izraz iskrenih in globokih želj, ki jih goji

tako napram vam, kakor tudi napram nam samim. Politična zveza ne more obstajati brez intenzivnega gospodarskega sodelovanja.

Pismo Ljube Jovanovića.

Beograd, 9. nov. (Z) Predsedništvo naše narodne skupščine je poslalo v zvezi z odhodom naših parlamentarcev v Poljsko predsedniku poljskega parlamenta pismo sledeče vsebine:

»Gospod predsednik! Vaše cenjeno pismo z dne 20. oktobra t. l., ki mi je došlo dne 25. oktobra t. l. potom ministrstva zunanjih del naše kraljevine, se je predložilo narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dne 26. istega meseca in je bilo pozdravljeno z enoglasnim in najsrečnejšim odobranjem in burnim vzklikanjem poljski republiki. Nadvse srečen, da vam morem to sporočiti, verujem, da bo ta poset SHS parlamentarcev okreplil in učvrstil iskreno vez prijateljstva in slovanske solidarnosti. Naši parlamentarci odpotujejo iz Beograda, dne 10 t. m. in dospejo na mejo vaše domovine dne 13. t. m. zjutraj. Meni osebno je zelo žal, da se ne morem tudi sam udeležiti tega poseta, ker me ovira bolezen. Izvolite, gospod predsednik, biti prepričani o mojem najodličnejšem spoštovanju. Predsednik narodne skupščine: Ljuba Jovanović.

Reško vprašanje.

Sistematično združevanje Reke z Italijo.

Reka, 9. novembra. (Z) Novi italijanski predsednik reškega sodišča je izjavil novinarjem, da reško sodišče do sedaj v kazenskih stvareh ni postopalo po predpisih italijanskega kazenskega zakona in kazenskega postopka. To vprašanje pa se bo sedaj čim prej uredilo.

Reka, 9. novembra. (Z) Guverner Giardino je izdal včeraj celo vrsto ukazov posebno finančnega in gospodarskega značaja, da bi se na ta način spravila reška uprava v sklad z italijansko zakonodajo.

Reka, 9. novembra. (Z) Guverner Giardino je odredil, da se takoj razpiše konkurz za popravilo guvernerjeve palače na Reki, ki je še vedno poškodovana od takrat, ko je italijanski dregadnout o božiču 1921 bombardiral palačo, ko je bil v njej še D'Annunzio.

Železniški promet.

Sušak, 9. novembra. (Z) Po brzjavljnem sporočilu prosvetnega ministra iz Beograda je bilo odrejeno, da se osebni železniški promet raztegne do Sušaka. Sedaj se pričakuje, da se uredi vzpostavitev tovarno železniškega prometa, ki je naj-

večje važnosti za prebivalstvo Sušaka, katero trpi vsled velike draginje radi pomanjkanja potrebnih živil, ki so se morala dovažati iz velike daljave z vozovi in avtomobili. Komisija železniških tehnikov je ugotovila, da so dani vsi predpogoji, da se raztegne tovarni promet do Sušaka. Za to potuje delegacija suških meščanov v Beograd, da pospeši rešitev tega vprašanja. Italijansko časopisje piše, da je vzpostavitev prometa med Sušakom in notranjnostjo prvi korak za podaljšanje železniškega prometa preko Delte in Baroša do Reke. Vlada v Beogradu pa demantira vesti, da bi bila pristala na tako vzpostavitev prometa z Reko.

Beograd, 9. novembra. (B) Naš vojaški ekspert za razmejitev z Italijo, polkovnik Daskalović in romunski poslanik Petković, sta bila ob 10. predpoldne pri ministru za zunanje posle dr. Niščicu, da mu dasta potrebna obvestila in da prejmeta od njega instrukcije za nadaljnje delo. Nato je dr. Niščić posetil Pašiča in ga obvestil o originalu bolgarskega odgovora na našo noto in o podvzetih korakih zaradi razmejitve z Italijo in Romunijo.

Normalni odnošaji z Bolgarsko.

Nekaj podrobnosti. — Demonstracije v Sofiji.

Beograd, 9. novembra. (Z) Današnje »Vreme« prinaša nekaj zanimivih podrobnosti o atentatu na našega sofijskega vojnega atašea, podpolkovnika G. Krstića. Po teh informacijah je vedel g. Krstić že več tednov, da preže makedonstvujušči na njegovo življenje. Makedonski komitet je sprejel o tem sklep in sporočil g. Krstiću, da bo ubit. G. Krstić je odgovoril, da je vsekakor mogoče, da ga ubijejo, da pa jugoslovenskega vojnega atašea ne morejo ubiti, ker pride na njegovo mesto takoj drugi častnik naše vojske. Izjavil je nadalje, da bo vztrajal na svojem mestu, četudi gre za njegovo glavo.

V Beogradu se smatra, da so odnošaji naše kraljevine napram Bolgarski po izpolnitvi zahtev naše vlade zopet normalni in da je s tem vladi odvzeto

breme, katero ji je bil atehtat v Sofiji naložil na rame.

Sofija, 9. nov. (Z) Povodom izvršitve zahtev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev od strani službene Bolgarske, je bilo prirejeno več demonstracij nezadovolnežev. Povorka beguncev iz okolice Trna, Caribroda in Posilgrada se je pomikala po ulicah Sofije z zastavami in napisi, ki so govorili o »Nasilni odcepitvi« teh krajev od narodnega telesa Bolgarske.

BRITANSKA DRŽAVNA KONFERENCA.

London, 9. novembra. (Reuter.) Državna konferenca je zaključena. Ministrski predsednik Baldwin bo danes v Guildhallu govoril o zunanjih zadevah.

več one sunkovitosti »Stosskraft« kot 1920. Nič več ne zahtevajo, kakor v onih lepih dneh ljudovlade, »kruha in svobode«, temveč edino kruha. Kaj jim je do roke, ki ga daje, bodisi Hitlerjeva ali pa Scheidemannova.

Kar pa zadeva demokrate in centriste, jim je saksonska zadeva doslovno »zlomila vrat«. Velika koalicija se je zrušila, preostaja samo še zveza z ljudsko stranko in z nacionalisti, t. j. diktatura desnice. Koncem koncev pa Hitler drugega noče. »Podrobno delo radikalizacije«, kakor se izraža danes Deutsche Zeitung, se bo napravilo kesneje...

Ponesrečen monakovski puč.

Državna bramba zavzela Monakovo. — Ludendorff in Hitler ujeta? — Krvavi boji. — Obsedno stanje na Bavarskem. — Nečne vesti.

Monakovo, 9. novembra. (K) Generalni štabni komisar von Kahr je danes dopoldne izdal proglas proti pučistom in je razpustil narodno socialistično stranko. Opoldne je bilo proglašeno obsedno stanje. Pri spopadih državne brambe in deželne policije z narodnimi socialisti na trgu Odeon so ujeli Ludendorffa. Popoldne so ga proti častni besedi zopet spustili na svobodo. Hitler je bil ranjen. Ni znano, kje se nahaja. Na obeh straneh je nekaj mrtvih in ranjenih. V poznih večernih urah so bili narodni socialisti razoroženi. — Kahr ima vso moč v rokah. Člani ministrstva Knilling se nahajajo deloma še v zaporu. Mesto je mirno.

Berlin, 9. nov. (K) Državna bramba je danes popoldne v boju vzela poslednje poveljstva brambni okrožja v Monakovem. Na obeh straneh je zaznamovati neznatne izgube. Ludendorff in Hitler sta aretirana. (?)

Hitler p. gnd?

Norimberg, 9. nov. (K) Poročila iz Norimberga pravijo, da se nahaja Ludendorff v zaporu. Brez pravega vzroka je prišlo pred rezidenco do strelne borbe z nacijskonalnimi socialisti, pri čemur je bilo baje 14 mrtvih oziroma težko ranjenih. Tudi stotnik deželne policije je bil pri tem baje ubit. Poslopje državne brambe je stotnik Röhn brezpogojno izročil. Govori se, da je Hitler ranjen in da se skriva v Monakovem. Zvezi Oberland in Reichsflagge nacijskonalno - socialističnih strank sta baje razpuščeni.

V Monakovem mir?

Berlin, 9. novembra. (W) Glasom poročil iz Würzburga se sme smatrati puč v Monakovem kot končan. Prejšnji policijski predsednik in kolo-vodja Pöhlner je bil aretiran. Javna poslopja se nahajajo v rokah zakonite vlade. Cela Bavarska — tudi Monakovo — je mirna in stoji na strani zakonite vlade. »Reichswehr« je zvesto na strani Knillingove vlade.

Berlin, 9. novembra. (W) Glede na dogodke v Monakovem je sporočil policijski predsednik, da je v Berlinu vse mirno, in da ni pričakovati, da bi se kalil red.

Berlin, 9. novembra. (K) Glasom uradnih poročil vlada mir v celi frankovski pokrajini. Vlada v Würzburgu in državna bramba v Aschaffenburgu sta popolnoma na strani zakonite vlade.

Tudi drugod mirno?

Berlin, 9. novembra. (K) Kakor poročajo večerni listi, je puč ostal omejen izključno na Monakovo in se ni pojavil nikjer drugod na Bavarskem. Tudi z vseh bavarskih mej so došla poročila, da je tam vse mirno, istotako v sosednjih delih Turingije in saške provincije. Prejšnji prestolonaslednik Ruppreht, ki je bil vedno hud nasprotnik Ludendorffa, se je izjavil proti puču.

Linc, 9. novembra. (K) »Linzer Volksblatt« so ob pol šestih zvečer sporočili iz Pasove: Nad Bavarsko je proklamirano obsedno stanje. Naredbo je podpisal Kahr.

Berlin, 9. novembra. (K) Kakor javlja »Vorwärts«, je vlada poslala z ozirom na poročilo bavarske policije o monakovskem puču brzjavko v Berlin, v kateri izjavlja, da bo sodelovala le z ustavno državno vlado in da monakovske uporniške vlade ne priznava.

Dinamična eksplozija.

Genova, 9. nov. (B) V bližini Genove je nastala strašna eksplozija dinamita, združena s požarom, ki je objel bližnje gozdove. Prebivalstvo beži preplašeno v največji zmešnjavi. Ukrenjene so potrebne mere, da se prepreči razširjenje požara na okolico. Čete, kakor tudi veliko število prebivalstva, delujejo z veliko naglico na lokaliziranju ognja, toda ker je to delovanje združeno z največjimi težkočami, so rezultati zelo slabi. Utrdibe, ki jih je treba rešiti požara, so polne smodnika. Predmeti, ki so bili vsled eksplozije vrženi v zrak, so padali celo blizu morja na tla. Škoda je ogromna in je tudi mnogo človeških žrtev.

Zaprti ministri.

Monakovo, 9. nov. (K) Hoffmannova korespondenca javlja, da so bili danes dopoldne socialdemokratski župan ter socialdemokratski in komunistični mestni sveti od nacijskonalno-socialističnih čet s silo pripeljani iz roto-va. O usodi zaprtih ministrov do 3. ure popoldne ni bilo ničesar znanega. Ob 3. uri popoldne je bil puč končan.

Stuttgart, 9. novembra. (K) Poveljstvo brambnega okrožja št. 5 poroča: Semkaj ob 3. uri popoldne despe-la radiografična vest javlja: Monakovo je popolnoma v rokah državne brambe in deželne policije.

Boljševiški agenti.

Pariz, 9. novembra. (B) »Times« javljajo iz Rige, da prihajajo boljševiški agenti neprestano v Nemčijo, da podžigajo revolucijo. Rdeči generali stoje pripravljeni v Moskvi.

Štališče zaveznikov.

Berlin, 9. nov. (B) Telefonska unija javlja dne 8. t. m. iz Pariza: Iz izjav veleposlaniške konference se da sklepati, da se je razširjenje vojaške zasedbe Nemčije vželo v pretres. To poročilo popravlja »Temps« v toliko, da se bo zveznim vladam prej stavil predlog v tej stvari.

Pariz, 9. nov. (K) Kakor poroča »Temps«, je vlada francoskemu poslaniku v Berlinu naročila, da obvesti nemško vlado, da Francija ne bi trpela postavitev diktatorske vlade v Nemčiji.

Pariz, 9. nov. (Havas) Zavezniške vlade so se zedinile o držanju napram Nemčiji radi sedanjih dogodkov v Nemčiji, posebno radi diktature v Bavarski. Veleposlaniška konferenca, ki bo bržčas dobila nalog, da zasleduje razvoj položaja, in v slučaju potrebe ukrene potrebne mere, se bo sestala danes popoldne.

Pariz, 9. nov. (Havas) Kakor je »Agence Havas« že poročala, je veleposlaniška konferenca včeraj soglasno sklenila izvršiti dvojno demaršo, da obrne pozornost holandske in nemške vlade na težkoče, ki bi nastale vsled povratka nemškega prestolonaslednika iz Holandije v Nemčijo. Besedilo not, ki bi se naj poslale v Haag in Berlin, je bilo izdelano včeraj popoldne po sekretarijatu veleposlaniške konference in predloženo angleški, italijanski, belgijski in japonski vladi v končno odobritev. Odobritev besedila po več imenovanih držav, je že dospejo v Pariz.

Madžarski zarotniki.

Budimpešta, 9. novembra. (K) Minister za notranje zadeve Rakovskij je izjavil časopisju glede slučaja Ulaina, da spis, ki so ga našli pri Ulainu, ni nikaka spomenica, kakor se je pomotoma poročalo, ampak formalna pogodba in sicer ne morebiti pogodba med pravno radikalno organizacijo Madžarske in Bavarsko, ampak pogodba od države do države, to je dogovor med Bavarsko in Madžarsko. Nadalje so si zavarovali madžarski kontrahenti za gotov čas (koncem novembra) pomoč tujih čet in tuje častnike z izrecnim namenom, da porušijo tu obstoječi sistem in da etablirajo lastno vlado.

Budimpešta, 9. nov. V zvezi z afero Ulain je policija aretirala poslanca Hommowaya (krščansko-socialna opozicija).

Današnje prireditve.

V Ljubljani:

Drama: »Judita«. Red C.
Opera: »Psoglavci«. Red A.
Kino Matica: »Ne želi svojega bližnjega žene«. — I. del.
Kino Tivoli: »Pustolovka iz Monte Carlas«. — I. del.
Kino Ideal: »Skrivnost cirkusa Eddie Pollo«. — III. del.
Kino Ljublj. dvor: »Živali, filmski igralci«.

V Celju:

Mestno gledališče: »Pri belem konjiku«. Izven.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani: Tekoči teden: lekarna Trnkoci na Mestnem trgu in Ramor pri glavnem kolodvoru.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 9. nov. Večinoma oblačno, včasih nagnjenje k padavinam. Pričakovati je, da nastopi mrz.

Koniec Nemčije.

Anglija bi rada ohranila enotno Nemčijo, ne samo, ker je mnenja, da je enotna Nemčija važen faktor v gospodarski obnovi Evrope, temveč tudi, ker misli, da bo od enotne Nemčije lažje mogoče dobiti plačilo vojne odškodnine. Francija je pa v zadnjih dneh brez vsakega kolebanja pokazala, da ji je razcepitev Nemčije čisto ljuba. Jamstvo za plačilo vojne odškodnine, ruhrsko ozemlje, drži itak Francija z Belgijo krepko v rokah. Če Nemčija razpade, je za Francijo to kamen, ki ji pade s srca, bojazen pred neprestano agresivnim sosedom, ki vedno misli na njeno uničenje, s tem izgine in Francija bo od dneva razpada Nemčije lažje dihala. Velikanski krediti, ki so se dosedaj morali dajati v militaristične namene v bolji pametne, za človeštvo koristne svrhu.

Pa tudi vsi ostali Slovani, izvzemši ruskih boljševikov in germanskih orijentiranih dela Bolgarov, bomo zadovoljni, da se je kompaktna masa 80 milijonskega naroda, ki sega od Balta do Karavank, razbila v koščke. S tem je vojna nevarnost od strani Nemcev zmanjšana na minimum in odpira se mnogo bolj miren pogled v evropsko bodočnost.

Angleži, ki bivajo lepo na varnem na svojem otoku, imajo tu in tam le malo preveč slabe pojme o evropski celini, kar nam kaže n. pr. članke, ki je izšel v Daily Graphicu in ki pravi med drugim:

»Za Britanijo, je proces nemškega razpada zelo slab. Naša želja je vedno bila, naj se ohrani Nemčija intaktna, ne samo radi tega, ker bi bili konflikti med nemškimi državami velika nevarnost za mir in bi balkanizirali Srednjo Evropo, temveč tudi ker smatramo, da more edino združena Nemčija prosperirati v trgovini, izboljšati svojo valuto in plačati vojno odškodnino.«

Ta izvajanja se dajo seveda prav tako pobijati in vprašanje vojne odškodnine je pač le sledeče: Anglija ni ničesar zasedla in nima nobenega jamstva za plačilo vojne odškodnine, zato sedaj pri razpadu nemške države z zavistjo gleda na Francijo in Belgijo, ki sta se o pravega časa preskrbele in zagledale ruhrske premoške in rudnike.

Kar se pa tiče »balkanizacije« Evrope, je to izraz, ki so ga iznašli Angleži in ga prav radi uporabljajo. Pri tem seveda čisto pozabijo, da vladajo morda najbolj balkanske razmere pri njih samih doma, kjer so se na Irskem do pred nekaj meseci morili, da je bilo groza. Nobeno balkansko razdeljevanje se ne da primerjati s tem, kar se je uganjalo v civilizirani Angliji že skozi desetletja, da celo stoletja na Irskem. Zato bi bilo boljše, če bi Angleži ta izraz, ki ga posebno radi uporabljajo napram nam Slovanom, izpustili iz svojih članov, kadar govorijo o ostali Evropi. Kajti njim bi tudi posebno ne ugajalo, če bi mi govorili o »irskih« razmerah, kadar bi hoteli označiti gotove razmere kot posebno neznosne. —žn—

Dr. Kramar o polomu v Nemčiji.

Strašni polom v Nemčiji je našel svoj odmev po vsej Evropi v večjem ali manjšem obsegu. Tako tudi na Češkoslovaškem, kjer jo je omenjal v parlamentu ob priliki debate o ekspoziciji znanega ministra dr. Beneša stari bорец za slovanke ideale, poslanec dr. Kramar.

V svojem govoru je izjavil, da je pridobil velik del svoje izobrazbe na nemških univerzah. Na vsak način je treba obzorovali popolno propad nemške buržoazije, one buržoazije, kateri se ima kultura človečanstva toliko zahvaliti, saj je izšlo iz nje ono, kar je pomenilo oplojitev človeškega znanja in napredka. Propad meščanstva je neodpušljiv zgreh, ki so ga krivili zagrešili nad kulturo. Krivci pa so oni, ki so imeli v Nemčiji vso politično moč v svojih rokah. Strašno je dejstvo, da sta v Nemčiji buržoazija in srednji sloj popolnoma obubožala.

Dr. Kramar je povdarjal, da ne govori iz škodljivosti. Dejaj, da kot šovinist na more pozabiti, češar se je v Nemčiji ravno v teh krogih naučil. Krivda pa ni na strani Francije, temveč pri onih, ki so imeli vso moč nad buržoazijo. Če bi se posrečilo vspostaviti v Rusiji demokratično državo in če bi Nemčiji ne bilo mogoče graditi svojega upanja na pomoč Rusije, potem bi bila splošna zasledovalna druga politika. Tragika Evrope pa je, da je Rusija izločena iz svetovne politike.

Iz boljševiške Rusije.

Boljševiška propaganda.

Boljševiška agitacija v Perziji je postala tako živahna, da je perzijska vlada zahtevala odhod sovjetskega konzula Apresova iz Rešta, kjer je bilo središče agitacije. Kljub temu, da so se boljševiki naslanjali na perzijski nacionalizem kakor so to delali tudi v Indiji, se zdi, da boljševikom nič ne pomaga njihova hinavščina, s katero prikrivajo na vzhodu svoj komunistični internacionalni program. Angora, ki je bila svoj čas boljševikom zelo prijazna, dokler je potrebovala boljševiško podporo v boju proti Evropi, se je sedaj popolnoma ločila od sovjetske vlade, čim se je rešila evropske kontrole in se polastila Carizrada.

Protest proti zatiranju koroških Slovencev.

»Gospodski Zvon« je na svoji zadnji strani razpravljal o žalostnih razmerah, ki vladajo na Koroškem na šolskem polju in je sklenil podvzeti na vseh merodajnih mestih energične korake, da se v znak protesta proti kričnim razmeram na Koroškem nemške šole v Jugoslaviji ukinejo. Za enkrat je odposlal vlogo pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelek za prosveto, ki se glasi:

1. Ker avstrijska vlada ne da avtohtonim koroškim Slovincem i. s. vključno temu, da je to po mirovni pogodbi storišni dolžna, slovenskih šol

2. Ker se je vrgel na Koroškem avtohtonim slovenski jezik iz vseh uradov.

3. Ker se med avtohtonimi koroškimi Slovenci ne pusti ne enega slovenskega uradnika in se ne da izvrševanje pravice niti enemu advokatu - Slovincu, akoravno je dotični domačin.

4. Ker se izganjanja na slovenskem Koroškem slovenski jezik tudi iz cerkva in se izključuje tudi pri verouku v šoli.

5. Ker se koroškim Slovincem ne da zborovalne pravice.

6. Ker jim je hotelo onemogočiti o priliki zadnjih deželnozborskih in državnozbornih volitev z izvršenim razveljaviteljem slovenskih kandidatnih list glasovanje sploh in se je napravilo v z najdenim hipu izvršenim razveljaviteljem slov. kandidatnih list, z beganjem ljudstva, z grožnjami itd. v vrstah slovenskega ljudstva popolno zmedo in koroškim Slovincem veliko škodo.

7. Ker se tlači, stiska in zasramuje na slovenskem Koroškem avtohtonim slovenski jezik in s. enski živeli tudi sicer na vse mogoče načine, je odbor označenega društva soglasnega mnenja, da ni potrebna za maloštevilne, večino slovenskega jezika zmnožne otroke priseljenih Nemcev v Ljubljani nikakoli nemška šola.

Ako se pa hoče vzdrževati v Ljubljani nemško šolo vključno zgoraj navedenemu in posebno vključno temu, da so na slovenskem Koroškem tišočeri slovenski otroci avtohtonih Slovincem brez slovenskega jezika, pa vendar ni potrebno, da bi se vzdrževala za 70 otrok priseljenec, 5 razredna ljudska šola. Za 70 ljudi še ni bilo na Koroškem, tudi ne v nemškem delu dežele, nikdar pet-razredne ljudske šole in je ni najti niti v celi Avstriji. Avstrijska šolska uprava ustanovi ali vzdržuje v takem slučaju eno- kvečjemu dvo-razrednico. V oni razred, ali v ona dva razreda se uvrstijo otroci vseh starostnih dob, od 6. do 14. leta, ter se poučujejo po oddelkih, vsi obenem. Z dvema razredoma bi bilo danega torej tukajšnjim tujim in priseljenim Nemcem toliko, kot da Avstrijska svojim je v najboljšem slučaju in le tedaj, če so Nemci. Več pa se od naše uprave vendar absolutno in od nikogar ne more zahtevati.

Podpisani odbor si dovoljuje zato predlagati, naj se v Ljubljani trije razredni nemške ljudske šole takoj ukinejo, učenci pa naj se uvrstijo, oziroma razvrstijo v dva razreda.

Na ta način prihranjeni znesek pa naj se porabi za koroške Slovence, in sicer na ta način, da se založi, omogoči ali podpre izdaja Abecednika, katerega je spisal koroški učitelj in katerega rokopis se nahaja v svrhu odobrenja že nad leto dni tam.

»Gospodski Zvon.«

Iz prosvetnega življenja.

Ljudska predstava v dramskem gledališču bo v nedeljo, dne 11. t. m. pop. Vprizori se zabavna Šekspirjeva veselolga »Kar hočete«. Cene so znižane. Začetek ob 3. uri popoldan.

Gostovanje gospe Marije Vere. — Gospa Marija Vera gostuje v soboto, dne 10. t. m. v naslovni vlogi Hebblove tragedije »Judita«, v ponedeljek, dne 12. t. m. pa v lsbnovi Igrl »Gospa z morja«.

Prilodna premijera v drami bo v nedeljo, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer. — Vprizori se Savoir-ja komedija »Osmo žena« v režiji g. Putjate in z gospo Nablocko, g. Putjato in g. Rogozom v glavnih vlogah.

Ljudska visoka šola v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob 10. uri dopoldne v zbornični dvorani na univerzi javno, vsakomur dostopno predavanje o temi: Socialni red v živalstvu. Predava g. vseučil. profesor dr. J. H. d. ž. Ker daje zadnje, izborni obiskano predavanje lepši upov za nadaljni razvoj predavanj, vabimo vse kroge naše javnosti, da se v čim večjem številu udeležijo tudi vseh naslednjih predavanj.

Almanah umetnikov naše kraljevine. Ker so naši umetniki tudi v naši kraljevini tako malo poznani, da je odločilo Udruženje umetnikov, da izda poseben almanah umetnikov v naši kraljevini. V to svrhu je udruženje določilo poseben odbor, ki je razposlal zadnje dni vsem umetnikom v kraljevini posebne formulirje, da jih izpolnijo z različenimi podatki. Ko bodo vsi ti podatki zbrani, bo odbor na podlagi njih izdal prvi almanah, ki bo obsegal slikarje, arhitekte in glasbenike. Za tem pride drugi almanah književnikov in publicistov, a za tem tretji almanah gledaliških umetnikov. Umetniško udruženje bo s tem napravilo lepo in zelo hvaležno delo.

Dunajsko pismo.

Ruska »Invartim«. — Jugoslovenske zabave in sestanki. — Naši akademiki proti italijanskemu nasilju. — Ljudsko vseučilišče.

Na Dunaju, 5. nov.

upožore cee kulturni svet na ove zulum Italijana.

Pozivamo sve Jugoslavene, da podupre sve naše narodnoobrambene organizacije za podpomaganje našeg potlačene naroda.

Izričemo divljenje i svoje simpatije svima Jugoslovenima u potlačenim krajevima za njihovo junačko držanje pri nečuvnom italijanskom terorizmu, te kako brane svoju rodu grudu i svoju materinsku reč.

To resolucijo so izročili po posebni deputaciji tuk, poslaniku Popoviću. Ker ni gotovo, da bo po tej poti došla na svoje mesto, je bilo sklenjeno, da se resolucija objavi po časopisih.

Komunisti so hoteli vthotapiti svojo resolucijo, ki izreka nezapuščeno vsem centralnim državam in izjavlja neresnico, da edino sovjetska Rusija je zaščitnica tlačnim, ergo da apelujejo na njo itd. Ali ta nakana se ni posrečila. Ogromna večina akademikov je trezna in pametna.

Dunajsko »Urania« je ljudsko vseučilišče v najpopolnejšem pomenu besede. »Volksbildungshaus« je njen prilastek, ki označuje najboljši program tega zavoda. Vse znanosti imajo tu svoje najboljšie zastopnike, ki znajo podajati v poljudni obliki tudi najbolj suhoparne teorije tako zanimivo, da je poslušalec vedno polno. Poleg znanosti so zastopane tu vse umetnosti z najboljšimi interpreti. — Posebno pažljivo obračajo na novodobne izumne, na raziskave na zemlji in vsemiru, na probleme človeškega žitja, njega preteklosti in bodočnosti itd. Kjerkoli mogoče dopolnjuje predavanja — film. Samo za vzgled naj podam, da smo imeli zadnje čase prekrasne filme o potovanju na južni pol, zdaj je film o potovanju angleške ekspedicije na Mount Everest in pa film o življenju izumirajočega naroda v Avstraliji. — Ta ekspedicija je prva, ki je dobila od Dalaj Lame dovoljenje, da je sploh mogla priti bliže cilju, ki je že dolgo srčna želja mnogih raziskovalcev. Poleg predavatelja pokazuje film velikanske priprave mnogobrojne ekspedicije, ki je štela več sto nosačev, mnogo mežgov in oslov. Dvesto kilometrov je bilo treba prehoditi, predno je prišla do vznožja zadnjega dela, ki je pokrit z večnim ledom in še vedno nad dva tisoč metrov visok. V visini šestih tisoč so prisostvovali veriskim svečanostim tamošnjega naroda. Film pokazuje celo to prečudno in grozno svečanost. Od 6000 m višje so šli le še v oddelkih in so naredili pet taborov, ki so ostali v zvezi. Pri 8320 m je bilo konec tudi te ekspedicije, kajti ledeni grički so se premikali in podstili sedem mož. Naredili so jim še spomenik z napisom in se vrnili. Šele po tem filmu dobimo pojem, kaj je to, poskusiti priti na vrh Mount Everesta. Vaša Matica bi si s podobnimi predavanji in filmi pridobila veliko zaslugo za narodovo izobrazbo in kulturo. Program Uranije je more služiti za vzgled, ki je najbolj in najbolj pristopen. Posnemajmo, kar je dobrega! A. G.

Teuere Heimat, sei gegrüsst, in der Ferne sei gegrüsst. Sei gegrüsst in weiter Ferne, Teuere Heimat sei gegrüsst!

Ali kako so to peli! Le kdor istočasno globoko čuti, kar poje, more tako peti. Nemci so čutili, kaka čustva tu sodelujejo in so primerno upoštevali tugo pevcev za svojo domovino, ki jim je tako daleč in ki je njihova prva in zadnja misel. — Eto temne slike iz dobe slovanske nesreče, ki igra tako usodno vlogo tudi v zgodovini jugoslovenskega naroda.

Hrvatsko društvo »Prosvjeta« je imelo sinoči svojo mesečno zabavo v svojih prostorih »zur Glocke«, Neubaugasse 5. Udeležba številna, tudi od strani Gradiščanskih Hrvatov, program lep. Da so naposled končali z igranko ali po naše s plesom, se umeje danes samo po sebi. Mladež hoče imeti namček v tej obliki. — Prihodno nedeljo bodo imeli zopet svojo zabavo Gradiščanje v svojih prostorih v »bigarski gostilnici« na Parkingu, nasproti Parkkaffe. — Drugih jugoslovenskih zabav in sestankov sploh nimamo. Krivdo je iskati v precejšnji razdrapanosti med našo kolonijo, ki nima nikake podpore tam, kjer bi jo morala imeti v polni meri. Ako ni nikakega umevanja za socialne razmere med našo kolonijo prav v naših oficijelnih krogih, potem je nemogoč vsak napredek.

Jugoslovenska akademska omladina u Beču, sa kupljena na protestnom zboru u prostorijama jugosl. akad. menze na dan 1. novembra, donela je sledeću

Resoluciju:

Dižemo najodlučnije svoj glas protiv nečuvnog italijanskog terorizma i nekulturnih djela, koje počinja italijanska vlada nad jugoslovenskim zaslužnjem narodom o novim provincijama Italije, oduzimajući sve jugosl. škole i pokušavajući raznim nepravednim merama, ukinuti i naše novine u tim krajevima.

Apelujemo na cee kulturni svet, da svrati pozornost na sva nečuvna i nekulturna nasilja jednog naroda, koji se inače ponosi svojom visokom kulturom, svojom pravednošću i svojom tolerancijom prema ostalim narodima.

Pozivamo sve narodne poslanike, da posvete najveću pozornost svim krivicam, nanešenim našem narodu u Italiji.

Pozivamo kraljevsku vladu u Beogradu, da poduzme sve, kako bi intervenirala na mjerodavnim mjestima protiv ovakvih nepravednosti, koje se očito kose sa nečelima, prema kojima se je sklapao mir iza sveškog rata.

Pozivamo sve akademičare Jugoslovene, da se što intenzivnije zapoše radom za podpomaganje našega naroda u Italiji.

Pozivamo sve naše kulturne organizacije, naša sveučilišta i našu inteligenciju, da svojim znanstvenim radom

O razmerah v železniških delavnicah v Mariboru.

Maribor, 9. nov

Delavnice bivše južne železnice v Mariboru so bile važen faktor v gospodarskem, socialnem, narodnem in državnem oziru že od nekdaj. Saj so največji in najstarejši industrijni obrat v Mariboru, ki zaposluje okrog 3000 delavstva in daje celumu našem mestu svoje obloženje. — Z osvobođenjem in ustanovitvijo naše države se tem delavnicam ni zmanjšal pomen, ampak vsled skupno malo razvite industrije v naši državi še povečal bodisi v gospodarskem, socialnem, narodnem, kakor tudi v državnem oziru. Ako se spominjamo burin in težkih dni koncem leta 1918 in potem v letu 1919, ko je bila resna nevarnost za našo severno mejo in predvsem za naš Maribor, so bile ravno te delavnice, rekli bi, glasna notranja nevarnost. Maribor ni bil v nevarnosti zaradi Mariborčanov samih, ampak zaradi trdo organiziranih in proti našemu narodu in državi orijentiranih tisočev delavstva delavnic bivše južne železnice. Kadar so te mase stopile s trdnogo na mestne ceste in ulice, takrat se je Maribor zmajal in tekla je tudi — kri.

Bil je to poseben sistem, ki ga je izvajala bivša uprava južne železnice. Večina — gotovo pa štiri petine — tega delavstva je bila po rodu in jeziku naša. A uprava južne železnice je nastavljala na vodilna mesta tuje ljudi, ki so bili odločno nasprotni vsemu, kar je bilo slovenskega, jugoslovenskega. Slovenec je bil tu od nekdaj težak, ki se ni prefrl nikoli do količaja boljšega mesta, ako ni postal zagrizeno strupen renegat. Od najvišjega gosпода pa tja do zadnjega skupinovodje, vse, vse je delalo po istem sistemu, ki je bil naperjen proti naši narodnosti, proti našemu delavstvu. Tu je bil glavni stebel nekdanje internacionale, ki je bila seveda — nemška in je služila predvsem ciljem nemških nacionalistov.

Pa pustimo za enkrat preteklost, ki nima za nas prav nič razveselilnega. Povdarjamo samo to, da je uprava južne železnice vzdržala svoj tozadevni kurz tudi v novih razmerah in da je bil naš domaći delavec kljub novim razmeram še vedno tlačan in skoro brezpravna raja v lastni nacionalni državi. Nad njim so stali isti ljudje, kakor v prejšnjih časih, vse pravice so imele tuji, on pa je roboval in robuje še danes. Razun tega so se delavstva polastile v političnem oziru razne takozvane socialistične stranke in njihovi voditelji ter so razcepile nekdanjo enotno falango na številne manjše frakcije, ki so brez vsake moči bodisi v političnem kakor tudi v gospodarskem položaju našega delavstva.

Pred nekaj meseci pa je prešla južna železnica v državno upravo. Mnogi so bili sicer takrat s tem nezadovoljni in so nezadovoljni še sedaj. Skledalo se je, da se bo uprava poslabšala in da bodo nastali za naše delavstvo še hujši časi. Se danes se lahko čujemo take govorice, ki jih širijo seveda predvsem tisti, za katere se je položaj res poslabšal in sicer v tem oziru, da ne morejo več tako samolastno gospodariti, kakor so gospodarili prej. To so predvsem tuji, ki zavzemajo vodilna mesta v tem velikem obratu.

Vemo, da se preko noči ne da mnogo izpremeniti. Tu je predvsem treba poleg dobre volje tudi zadosti časa. A zadnji dogodki v teh delavnicah mečejo silno slabo luč na vodilna mesta. V javnost so prišli slučaji, ki se morejo dogajati le tam, kjer je upeljan sistem, kakoršen je bil pri upravi delavnic juž. železnice in katerega smo omenjali zgoraj. Naj navedemo tu samo dva najnovejša dogodka:

Se 14 dni ni minulo, kar so zaprli nekake delovodje Braunitza iz delavnice. Izthotapiti je hotel 46 kg bakrenih plošč pri belem dnevu. Ta Braunitz je imel kot delovodja lep zaslužek in ima svojo lastno hišo in premoženje. Torej je ni prislila potreba k temu koraku. Bil pa je pred Bogom in ljudmi velik Nemec in odločen nasprotnik Slovencev.

Se se ne peljela ta afera, imamo že drugo. Te dni so prišli na sled, da se je hotelo prodati pod roko pol vagona plinovih, lepo lakiranih cevi. To kupčijo je hotel napraviti — seveda tudi pri belem dnevu delovodja in inženirjev namestnik, neki Gašper, ki je bil že od nekdaj prvi kolovodja vsega nemškega gibanja v delavnicah in Studencih. Moč je optiral za Avstrijo in je imel pri delavstvu velik upliv. — Studenska požarna bramba ga je celo izvolila častnim članom, menda za zasluge, ki jih je imel z ukradenim blagom. Gašper je bil načelnik delavniške požarne brambe, ki vsako noč straži delavnice. Tudi Braunitz je bil vodja enega oddelka te požarne brambe. Požarna bramba mora seveda imeti vse prostore odprte. In kaj se je vse zgodilo in govorilo ob takem času pod vodstvom takih mož, to si je lahko misliti. Tu niso šli tekomo časa samo stotisoč in milijoni, ampak še mnogo več, če se je delovanje raznih delovodij tako razvilo, da so upali celo sedaj pri državnih upravi s tako velikimi akcijami in pri belem dnevu.

Za pojasnijo razmer naj služijo tudi tole: Gašper je imel pravico nekdanj, da je smel oddajati stare in izžgane cevi. Našli pa so sedaj pol vagona samih dobrih cevi, katere je delavstvo lakiralo skoraj 14 dni. Mudilo se je neki tako s tem delom Gašperju, da so morali delavci delati celo čezurno delo.

Braunitz in Gašper sta bila svoj čas voditelja nekdanje studenske »Bauernrunde«, nemško sovinističnega društva, po katerem se nekaterim Studencem še zdaj kolca.

Zato je ta udarec, ki je sedaj zadejal Braunitza in Gašperja, prav tako občutljiv in porazen za vse tiste, katerim sta bila ta dva na pol bogova — nemška seveda.

Obenem pa sta ta slučajta glasen memento upravi, da mora priti veliko meho v roko. Na vodilna mesta spadajo ljudje, ki so našega mišljenja in srca, ne pa tuji, ki gledajo samo za svoj žep in bi radi nas povsod oškodovali. Nemci sicer radi povdarjajo, da brez njihovih strokovnih moči ne gre. Mi se pa lepo zahvaljujemo za take strokovne moči a la Braunitz in Gašper. In ta dva najbrže nista izjeme.

Ob priliki več,

Dnevne novosti.

Jutra za klubok.

Sredstva, ki se jih poslužujejo jutrovske demokrati proti svojim pol, nasprotnikom v javnem glasilu, so tako ogabna, da nas je sram dem. žurnaliste, S svoje strani smo skušali prezirati ostudne napade, laži in obrekovanja, toda doslednost jutrovske morale nas bo prisilila, da pričnemo sistematično odkrivati demokratsko gnulobu. Gospodje naj le malo potrpijo, saj ne gori voda!

Obisk naših poslancev v Poljski. Narodni poslanci, ki so jih klubi določili, da gredo na Poljsko, odidejo 10. t. m. ob 6. uri jutraj. Radikalci so delegirali za to potovanje: Marka Gjuričiča, podpredsednika skupščine Bakiča, dr. Iliševića, dr. Mihačoviča, Staniča, Selmiča, Štepanoviča, Taisiča, Hadžića, Aleksića, Stankoviča in Štambuka; od demokratov gredo: Agatonovič, Pribičević, Wilder, Čičević in dr. Radosavljevič; od zemljoradnikov: Dimitrijevič in Vujčić, od Muslimanov: dr. Spaho, Babić in Ajanović; od klerikalcev: dr. Korošec, Vesjenjak in Kremžar.

Spremembe v carinski službi. Edmund Schrems, carinik IV. razreda v Prevaljah je prestavljen v Sarajevo. Franc Mohorič, carinik IV. razreda v Dravogradu je prestavljen v carinarnici I. reda na južnem kolodvoru v Zagrebu. Za carinika IV. razreda pri carinarnici v Ljubljani sta imenovana carinski pripravniki Tomislav Brajković in trgovski akademik Mileta Jovanović. Carinik Ernst Rosek je imenovan za carinika IV. razreda pri carinarnici v Brodu na Savi. Carinik IV. razreda pri mariborski carinarnici Vinko Ročnik je prestavljen za carinika istega razreda pri carinarnici v Velikem Gradšču. Za upravnika III. razreda pri carinarnici na Rakeku je imenovan Stefan Rafajlovič, revizor istega razreda pri poštini carinarnici v Beogradu. Za carinika IV. razreda istotam je imenovan absolvirani pravnik Djordje Alempijević. Za revizorja IV. razreda pri carinarnici v Metkoviću je imenovan Viljem Kern, revizor istega razreda, pri carinarnici v Brodu na Savi. Za carinika III. razreda v Radgoni je imenovan Velimir Živković, policijski pisar v Bitolju. Za revizorja IV. razreda v Celju je imenovan Franc Marković, revizor istega razreda pri carinarnici na južnem kolodvoru v Zagrebu. Za carinika III. razreda istotam je imenovan Dragomir Dostanič, bivši sodnijski pisar. Za carinika III. razreda pri carinarnici na Jesenicah je imenovan Stanko Rudež, carinik istega razreda pri carinarnici v Mariboru. Za carinika IV. razreda istotam pa je imenovan Alojzij Hrovat, carinik istega razreda na Rakeku. Za carinika IV. razreda pri carinarnici v Prevaljah je imenovan Dragomir Cavič, carinik istega razreda v Mariboru.

Rezervni oficirji in vlada. Zadnje dni je posetila ministrskega predsednika g. Pašića deputacija Udruga rezervnih oficirjev in ga zaprosila, da se v zakon o priznanju za državne zasluge predvidi tudi priznanje za one junake, ki so s svojimi junatvom pripomogli k ujedinenju Srbov, Hrvatov in Slovencev pod narodno dinastijo Karađorđevićev. Deputacija je obenem prosila predsednika Pašića, da bi vlada pomagala rezervnim oficirjem pri nabavi predpisane vojne opreme, ki si jo mora oskrbeti vsak rezervni oficir. Predsednik vlade g. Pašić je odgovoril, da bo njihove prošnje proučil in podpiral njihove težnje.

Podoficirska šola naše vojne mornarice. Iz Šibenika poročajo, da je dospela tja zadnje dni 105 mladeničev iz vseh kraljev naše kraljevine, ki so bili sprejeti v podoficirsko šolo naše vojne mornarice. To bodo prvi podoficirji, ki bodo izvežbani za našo vojno mornarico v naši kraljevini. S tem se bo tudi precej odpomoglo velikanskemu pomanjkanju podoficirjev na naših vojnih ladjah.

Ministrstvo notranjih del je poslalo vsem oblastem naredbo, da strogo izvršujejo zakon o zaščiti države proti onim, ki blatilo vse, kar je v zvezi z imeni Srb, Hrvat in Slovenec. Ministrstvo je poslalo to opozorilo vsled tega, ker se pogosto dogajajo prestopki proti temu zakonu bodisi od strani tujcev, pa tudi od strani domačinov.

Direktna železniška zveza Beograd—Požarevac. V nedeljo dne 11. t. m. se bo na svečan način izročila prometu normalna proga Topčider—Mala Kršnja, s katero dobi Beograd direktno zvezo s Požarevcem. Slavnostni vlak s prometnim ministrom g. dr. Jankovićem odide v nedeljo ob 8. uri dopoldne iz Beograda in dosepe v Požarevac opoldne. V Požarevcu se priredi slavnosten obed. Iz Požaravca se vrača z vlakom do Smedereva, od tam pa z ladjo v Beograd. Tega potovanja se bodo udeležili tudi ministrski predsednik g. Pašić in posamezni člani kabineta. Istotako se udeležijo te svečanosti vsa uradna stva.

Kapelnik mariborske vojaške godbe Ferdo Hercog je pomaknjen v čin kapelnika II. razreda.

Rapalski večer v Mariboru. V ponedeljek 12. t. m. se vrši v Narodnem gledališču rapalski večer, ki ga priredi podružnica Jugoslovanske Matice o priliki obletnice rapalske pogodbe. Na sporedu so predavanja, recitacije, razni komadi, ki jih izvaja vojaška godba, petje, solospeli itd.

Izločitev nočnega brzovlaka. Od 15. t. m. naprej se na progi Maribor—Pilberk izloči nočni brzovlak 409/410 iz prometa. Vlak 409 odhaja iz Maribora 2.20, vlak 410 prihaja v Maribor (glavni kolodvor) ob 3.12.

Italijani v Splitu. Iz Splita poročajo: Pri tem, ko zatira italijanska vlada naš živelj na vse mogoče načine, jim zapira šole

in prepriča ljudstvo mitosti in nemitosti fašistov, pa živi italijanski živelj popolnoma svobodno v Dalmaciji, izdaja svoje časopise, po šolah se poučuje nemoteno v italijanskem jeziku in potrebna učila pa za naše dinarje nabavljajo iz Italije.

Potne in selilne pristojbine organov finančne kontrole. Sestavljen Anton Česnik, komisar finančne kontrole v Ljubljani. Ta knjižica je namenjena v prvi vrsti finančni kontroli, vendar jo toplotno priporočamo tudi drugim državnim nameščencem, ker pritičejo uradnikom finančne kontrole iste potne pristojbine kakor drugim državnim uradnikom in so selilne pristojbine vseh državnih nameščencev enake. Knjižica obsega vse sedaj veljavne uredb in naredbe iz leta 1804 do vsehviš odločbo ministrskega sveta z dne 1. oktobra 1923 o zvišanju pristojbin. Cena 15 Din in pretrana in se vsakomur nakup knjižice izplača. Dobiva se pri založniku J. Blasnika nasledniki v Ljubljani in po knjižarnah.

Novi kolodvorci. Prometno ministrstvo je odločilo, da se otvori kom to tega meseca več novih železniških postaj na progih Skopje—Ristovac in Skopje—Djevdjella. Poleg obsebnega se bo na novih postajah vršil tudi blagovni promet.

Arehtar: komunist. V četrtke je došel v Beograd bivši komunistični poslanec Kosta Novaković. Policija ga je spoznala in zaprla.

Mestna zastavljajnica v Ljubljani naznanja, da se vrši tomesečna dražba v marcu 1923 zastavljenih predmetov v četrtke 15. t. m. ob 3. uri popoldne.

Sežgano dete. Kakor smo že poročali, so prepeljali ožgano dete, katero je hotela sežgati služkinja, 20letna Roza Blasko v Zvezdarski ulici št. 1, v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Dete sta preiskala sodni zdravnik dr. Travner in pol. zdravnik dr. Avramović, ki sta ugotovila, da je bil otrok živ, ker sta našla v pljučih polno značilnih mehurčkov, kar znači, da je otrok vdihaval zrak. Kaj bo rekla k tej ugotovitvi Blaskova, ki je odločno trdila, da je bil otrok mrtav rojen, bo pokazala svoječasno obravnavo.

Sumljivi nočevalci. Jesensko deževno vreme in pa hladne noči so privabile, kot prižene sneg ptice k človeškim bivališčem, v mesto več sumljivih elementov, ki so se potikali od sedaj po raznih šupah, kozolcih in skednjih po mestu okolici. Več takih ljudi so že prijeli. Tako je tudi našla večeraj jutraj neka gospa v mestni hiši v Gajevi ulici št. 2 nekega znanega piančka in sumljivega nočevalca, ki je nočil, seveda piljan, na hodniku. Prepodila ga je iz hiše. Hišni oskrbniki in vratarji se opozarjajo, da so previdni, predno zapro večna vrata, stanovanj pa, ki se vračajo pomoči domov, da ne pozabijo vrat zapreti. V zgoraj omenjeni mestni hiši, ki leži poleg palače »Ljub. kreditne banke«, pa je ta previdnost nemogoča, ker ta hiša nima večnih vrat, niti nima vrat vrh stopnišča v prvo nadstropje in je za take nočevalce prava lisičja luknja, kar za stanovalce ni baš prijetno.

Pazite na hčerke! Pobegnula je od svoje matere 16letna Kristina Pečaver iz barake milarne v Sp. Šiški. Dekle je bolj majhne postave, kostanjevih las in precej močno razvito. Izdajala se bo bržkone za Kristino Logar. — Odpeljala in izvabila jo je neka policija že znana delavka, Gabriella Vovk z Viča. Pobegnili ste, kolikor poznajo Vovkovo, v Zagreb, Karlovac ali v Beograd. Dekle je vzela s sabo obleko in perilo in je ukradla materi 4000 Din denarja.

Neznana lutka. V blaznici in hiralnici sv. Jožefa v Ljubljani imajo dva lutka, od katerih ne morejo prav ničesar doznati. Eden je star okrog 16 let, okrogel, srednje močan in malo krofast, drugi pa 8 do 10 let star dečko, majhne postave. Kdor bi mogel dati kako poljasnilo, naj javi policijskemu ravateljstvu v Ljubljani.

Pletena košara je bila ukradena v Ljubljani v Vegovi ulici št. 6 Francetu Majerju. V košari je bilo več obleke in perila in pa razne lštine.

Iz kaznilnice v Begunjah na Gorenjskem je pobegnula kaznenka Ana Fužinski, doma iz Vetova pri Počigi. Fužinskeva je srednje velika, temne polti, stresa z glavo pri govorjenju in govori hrvaško, nemško in madžarsko. Je prefrigana in nevarna ženska in se je obrnila bržkone na Hrvatsko.

Kolo znamke »Panzer« št. 7822, vredno 2500 Din, je bilo ukradeno v Mariboru učitelju Maksu Dominkošu. Pred nakupom se svaril!

Cerkveni ropi so se začeli v zadnjem času vedno bolj množiti. Skoro dnevno se zve o kakem vlovu v cerkev. Pred nekaj dnevi je bilo zopet vlovljeno v cerkev pri Sv. Lenartu v Sostrem pri Dobrujah. Tat je vlovil v 4 nabiralnikih in jih izpraznil. Vendar pa ni baš veliko dobil, ker ni dolgo, kar so jih izpraznili. S silo je bilo odprtih tudi več predalov v zakristiji, kjer pa tudi ni bilo slučajno nobenih dragocenosti.

Ukraden pisalni stroj. Pred tednom dni je bil ukraden pri inspektoratu državnih železnic v novem poslopiju na Gosposvetski cesti pisalni stroj starejše znamke. Policija je takoj uvedla preiskavo, ki je bila pa do danes brezuspešna. To je že tretja tatvina pisalnih strojev v zadnjih dneh, ki je postala nepojasnjena in ki dela policiji hude preglavice.

Razne nozgoče. Delavec gradb. dr. »Slograd« je padel pri nakladanju opke z industrijskega vozička in si zlomil levo podgolenoico. Odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — V kamolomolu inž. Milana Lenarčiča v Josipdolu pri Ribnici na Pohorju je padel delavec Tomaž Kovačič pri vzdigavanju lesenih klad tako, nesrečno na kamenje, da si je zlomil koželjnico. — V gozdu pri Sv. Barbari v Hal. je padlo pri sekanju dreva drvarju Jan. Kelencu na glavo drevo. Moža so odpeljali v bolnišnico v Ptuj, kjer so ugotovili, da ima razbito čelno kost, zlomljeno levo koželjnico in pretresene možgane. — V tvojnosti za dušik v Rušah pri Mariboru je poškodoval stroj delavcu Ernstu Sulcu levo roko. — Pri klanju živine se je težko vrezal na levi roki mesarški pomočnik Miha Komarčar v Krškem. — V tovarni »Titane« v Kamniku je odletel kos železa vajencu Jos. Kolmanu v levo oko, ključavničarja Alojziju Kočarju pa v desno in sta oba nevarno poškodovana.

Nesreča v Ameriki. Trije Slovenci, štirje težko ranjeni. Koncem meseca oktobra se je pripetila v Nottinghamu v Ameriki težka nesreča, ki je zahtevala tri smrtne in štiri ranjene slovenske žrtve. V hiši Rudolfa Retzerja se je zbrala večja družba domačinov in sicer Roza Strah s svojimi otroci 15letnim sinom Jožefom, 19letnim Rudolfom in 12letno hčerko Ano,

čudje Rudolf Bajt in Jan. Gorše. Proti večeru jih je Retzer z avtomobilom popeljal proti domu. V bližini Retzerjeve hiše pa je, ko je vozil avto čez železniško progo, privozil vlak s hitrostjo 40 milj na uro in njej zadudil del avtomobila. Posledice so bile strašne. Na mestu so obležali mrtvi Roza Strah, njen sin Jožef Strah in Janez Gorše, star 22 let. Drugi štirje so bili pa težko ranjeni. Avtomobil je lokomotiva zdrobila na kosce. Mrtve in ranjene so odpeljali v bolnišnico.

Škrlatica v Novem mestu se še vedno širi. Vse šole v mestu in Smihelu ostanejo do nadaljnjega zaprte. Nadzornik dr. Pirc je odredil, da pride iz Ljubljane razkuževalna kolona, ki bo razkužila šole. Do sedaj je bil le en smrtni slučaj v bolnišnici usmiljenih bratov (sin gostilničarja I. Turka v Mokrepolju).

Čoljske novosti. Smrtna kosa. Umrl je v četrtke jutraj v Prešernovi ulici posestnik, mesar in gostilničar, gospod Andrej Zavodnik v 39. letu svoje starosti.

Ljudsko vseučilišče. Tretje predavanje na našem Ljudskem vseučilišču je imel urednik gospod Edvard Šimic. — Predaval je »O umetnosti starih Egiptčanov«. Uvodoma je g. predavatelj omenil važnost niske poplave za življenje in napredek Egiptčanov. Podal je kratek pregled iz njih zgodovine. Oovoril je o egiptovskih piramidah, ki so služile kot grobnice egiptovskim faraonom ter o mnogih drugih umetniških predmetih, katere je gospod predavatelj imel priliko sama opazovati na svojem potovanju. Poslušalci so predavateljevim izvajanjem sledili z zanimanjem. Razkazovalo se je tudi umetniške slike iz ilustriranih zgodovinskih knjig. Prihodnje predavanje se bo vršilo drugi ponedeljek. — Mestno gledališče. Danes v soboto se v našem mestnem gledališču vprizori pri znižanih cenah šaloigra »Pri belem konjčiku«, izven abonement.

Mariborske novosti. 22letni Josip Š. iz kranjskega okraja je bil pred nekoliko meseci kot poštni odpravnik zaposlen v Mariboru. Poleg rednega posla je vnovčeval v večernih urah tudi nočni davek v gostinjah in kavarnah ter o priliki mariborske obrtne industrijske izložbe tudi občinski davek. Po sklepu izložbe pa ni položil nikakega računa, marveč je z zneskom 1000 dinarjev izginil, izvedelo se je, da je bil prestavljen v Sisek, kamor se je mestna občina obrnila neposredno, da bi zadevo uredila mirnim putem. Ker pa je še med tem tudi iz Siska izginil, je bil naznanjen sodišču, ki je izdalo za njim tiraločo zaradi poverbe. Domneva se, da je pobegnil preko meje, da se izogne neprilikam. — Prihodnje pomočniške izkušnje pred komisijo kovinske obrtne zadruge se vrše v drugi polovici meseca decembra t. l. — Večraj dopoldne je 11letnega učenca Friderika Cokana, ki se je vračal iz šole domov, na vogalu Meljske ceste povozil neki kolesar in ga znatno poškodoval. Prepeljali so ga morali v javno bolnišnico. Kolesar se bo moral zaradi svoje ne previdnosti zagovarjati. — V nedeljo priredi tukajšnja Jugoslovanska Matica v mestnem kinu predavanje o Koroškem. Predavanje bo poljasnjevalo 60 skoptičnih slik.

Kot pomoč za božične praznike se bodo med invalidi, ki so v slabih gmočnih razmerah razdelili deleži iz čistega dohodka o priliki konjske dirke v Zemunu. Skupna vsota, ki se bo razdelila, znaša 10.700 dinarjev. Prošnje je treba poslati do 15. t. m. tukajšnjemu mestnemu magistratu. — Sokol priredi v soboto ob 8. uri zvečer v vseh prostorih Narodnega doma Martinov večer. — Zaradi previsoke odmere davka se vrši v nedeljo ob 9. uri v prostorih hotela »Kosovo« sestanek obrtnikov vseh strok. Na sestanku poroča ljubljanski delegat trgovske in obrtne zbornice.

Ptujske novosti. Naše sokolsko društvo bo prirejalo to zimo redne plesne večere. Prvi večer se vrši v nedeljo, 11. t. m. — Nocjo se vrši v Narodnem domu, kakor običajno vsako leto »Martinov večer«. — Pri Sv. Vidu je uničil ogenj pekarskemu mojstru Ivanu Novaku gospodarsko poslojce z deželnimi pridelki. Škoda znaša nad 250.000 dinarjev. — K umoru v Spodnji dravski ulici smo izvedeli še sledeče: Posestnik Lovrenc Drevčšek je živel že več časa v prepiru s svojo ženo. Ker je prišel večkrat piljan domov, sta se tudi sprla in prišlo je do pretepa med njima. Tako je prišla cela zadeva pred sodnijo in obravnava je bila dne 7. t. m. Imenovani je bil kaznovan radi pretepa svojo ženo na 200 Din kazni. Popoldne pa sta šla k odvetniku dr. Salamunu radi ločitve. Skušal jih je na lep način spametovati, a se nista hotela. Zapustila sta pisarno in se napotila proti domu. Med potoma je bil mož pripravljal, naj se spametuje, kar pa je ona odklonila. Potegnil je žepni nož in ji zadal več smrtnih ran.

Tropska malarija v Dalmaciji. V Šibeniku se je pojavilo zadnje čase več slučajev tropske malarije. Tudi po okolici je bilo prijavljenih nekaj slučajev te bolezni. Oblasti so ukrenile vse potrebne odredbe, da se bolezen ne razširi. — Smrtna obsodba v Šibeniku. Šibeniška porota je razpravljala zadnje dni proti Ivanu Antiču, ki je leta 1922 meseca septembra zavratno umoril Jakoba Bračanova. Porotniki so ga pri razpravi soglasno spoznali krivim in je bil obsodjen na smrt na večalji.

Matl s tulim detetom. V Novem Sadu je živel že dalj časa vesela ruska begunka vdova Tatjana Voskresenska. — Moški svet se je za njo precej zanimal, posebno pa neki trgovec v Novem Sadu, Adamović. Pred nekaj tedni je pa Rusinja zahtevala od Adamoviča, naj jo poroči, češ, da bo postala v kratkem mati. Ko ji ta ni ugodil, se je odpeljala proti Zagrebu in se čez 4 tedne kot mati vrnila z otrokom v naročju. Ko je to zvedel Adamović, je pobegnil na Madžarsko. Med tem pa so se začeli zanimati za vso to zadevo njegovi sorodniki in pustili navidezno mater zdravniško preiskati. Zdravniki so pa doglali, da ona zadnji čas splah ni porodila in da je otrok, ki ga je prinesla s seboj, star 4 mesece. Policija je uvedla obširno preiskavo, odkod izhaja otrok, ker Rusinja noče ničesar izdati.

Smrtna obsodba v Šibeniku. Šibeniška porota je razpravljala zadnje dni proti Ivanu Antiču, ki je leta 1922 meseca septembra zavratno umoril Jakoba Bračanova. Porotniki so ga pri razpravi soglasno spoznali krivim in je bil obsodjen na smrt na večalji.

Matl s tulim detetom. V Novem Sadu je živel že dalj časa vesela ruska begunka vdova Tatjana Voskresenska. — Moški svet se je za njo precej zanimal, posebno pa neki trgovec v Novem Sadu, Adamović. Pred nekaj tedni je pa Rusinja zahtevala od Adamoviča, naj jo poroči, češ, da bo postala v kratkem mati. Ko ji ta ni ugodil, se je odpeljala proti Zagrebu in se čez 4 tedne kot mati vrnila z otrokom v naročju. Ko je to zvedel Adamović, je pobegnil na Madžarsko. Med tem pa so se začeli zanimati za vso to zadevo njegovi sorodniki in pustili navidezno mater zdravniško preiskati. Zdravniki so pa doglali, da ona zadnji čas splah ni porodila in da je otrok, ki ga je prinesla s seboj, star 4 mesece. Policija je uvedla obširno preiskavo, odkod izhaja otrok, ker Rusinja noče ničesar izdati.

Pustolovka iz Monte Carla od 8. 11. l. del. V treh delih. V glavni vlogi Ellen Richter. KINO TIVOLI.

Umi ljubimca svoje matere. V Savskem mestu je živel Slovenka Josipina Marič, ki je bila ločena od svojega moža, dalj časa v konkubinatu z nekim spahajem Ahmedagom Gučičem. Zadnje dni je bil na dopustu njen sin Bernard Marič, s katerim sta šla zvečer na neko zabavo. Tu ju je posikal Gučič, ki je vzel Maričevi denarnico z vso vsebino. Na poti domov so se vsi trije sprli in, ko so prišli domov, je Marič potegnil bajonet in ga zabodel Gučiču v prsa. Pri preiskavi je Marič izpovedal, da ga je do tega čina gnalo srabota, ki sta mu jo delala mati in njen ljubimec, ker sta živela v konkubinatu.

Z dolгим nosom. Ultracionalistično glasilo Hitlerjevo. »Der Wölkische Beobachter«, je ustavljeno, ker je žena vrhovnega nemškega generala, Frau von Seek, prišla v Monakovo, pa ji niso izkazali nikake časti. Hitlerjev organ sam jo je omenil, češ, da je Židovka in da si je v mestu nihče ne želi. Seektovka je odšla z dolgim nosom, ki igra včasih znatno vlogo v politiki. Spomnite se le, kaj pravi Pascal v svojih »Mislih« o majhnih vzrokih in velikih učinkih: »Da je bil Kleopatrin nos krajši, bi bil izpremenil lice zemlje«.

Danes zvečer v Narodni dom na Martinov večer pevskega zbora »Ljubljanskega Zvona«! Koncertni in zabavni del, ples v znamenju krizantem, srečolov za gosko in gosaka. Za dobro in ceno potrebo je preskrbljeno. Čisti dobiček je namenjen društvenemu fondu za izdajo novih skladb. Vsi prijatelji petja dobro došli!

Potujoče občinstvo se opozarja, da se dobe vozovnice državnih železnic v predprodaji po originalnih cenah pri »Tourist-Office-u« na Aleksandrovi cesti št. 8. Občinstvu se v lastnem interesu priporoča, da se poslužuje te prilike, ker se s tem izogne nepotrebnemu prerivanju in čakanju pri železniških blagajnah.

Izgubile so se medicinske škarje na poti od Univerze do Trnovega. Ker je škarje izgubil reven dijak, se prosi pošten najditelj, naj jih proti nagradi vrne naši upravi.

V garderobi opernega gledališča (partner desno) je nekdo pozabil dežnik. Lastnik ga dobi istotam.

Opozorilo. Da se je tvrdka I. Maček, stara, priznana solidna trgovina z oblekami preselila v hišo »Pokojniškega zavoda« na Aleksandrovi cesti št. 12, kjer prodaja še nadalje po izdatno znižanih cenah. — **Opozorilo.** Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. je izdatno znižala dosedanje cene v vseh detajlnih trgovinah. P. n. občinstvo naj se v lastnem interesu poslužuje te prilike.

Kakor smo svoječasno poročali, priredi Industrija preprog Lavoslav Neuhaus, Osilek, v Ljubljani razstavo svojih proizvodov »Smirna Knüpftepihi«. Danes lahko javljamo, da je lastnik g. Neuhaus že prisel. Razstava se vrši samo tri dni in sicer v petek, soboto in nedeljo dnevo od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne v veliki dvorani hotela »Union«. Vstop brezplačen.

Novosti iz Primorske.

Zakletva po slovenskih šolah. Na prefekturo in podprefekturo na Primorskem prihajajo dan za dnem pretepi slovenskih staršev proti odpravi slovenskega učnega jezika. Vsi protesti zahtevajo uvedbo slovenskega jezika kot učnega jezika, obenem pa zahtevajo tudi vpeljavo italijanske kot obilgaten predmet. Prefekti in podprefekti v Trstu, Gorici, Pulju in Kopru pa zbirajo te proteste, toda ne zgane se pa nikdo, da bi se za stvar zanimal. Nemške matere v Podžidzu so na svojem zborovanju v Bocu poslale italijanski kraljici brojavko, v kateri jo prosijo pomoči njo, ki je tudi mati in bo znala oceniti bo materinega srca, če ne bi smela več vzgajati svojih otrok v svojem jeziku.

Fašisti na Gorškem. Odkar so fašisti odpeljali kobariškega dekana, so zopet precej oživil in izživalo dan za dnem. Zadnje nedeljo so med dopoldansko mašo stali moške na trgu in se pomenkovali, kot je to bila stara slovenska navada. Med njimi sta se nahajala tudi zavedna Slovenca trgovca Stres in učitelj Sturm. Ko so se tu poenkrat lotili trile fašisti s koli in težko pretepli Stresa in Sturma ter seveda s tem tudi razgnali družbo. Isti dan so pretepli na ulici tudi nekega gospoda iz naše kraljevine, ki se je popolnoma mirno vračal z obiska pri nekem svojem prijatelju. — V Dolu pri Opatnemcu so se tudi isti dan zbrali domačini zvečer v gostini in pri kozarcu vina debatirali o gospodarskih, nato pa tudi o političnih razmerah. V debato je posegal tudi neki tujec, ki je bil pa precej drugačnih nazorov kakor domačini. Debatu je postala burna in, ko so tega neznanca domačini ugnali v Kozil rog, je v jezi potegnil revolver, sprožil in zadel županovo ženo, ki je isti čas stopila skozi vrata. Krokla ji je prodrla prsi, vendar rana ni smrtonosna.

Dekle z biseri v Dornbergu. Slovenska čitalnica v Dornbergu je priredila v nedeljo dramo »Dekle z biseri«. Klub velikim zahtevam, ki jih stavi scenerija te igre, pa tudi igra sama zahteva od vsakega posameznega igralca, je igra prav dobro uspeła.

Sokolski vestnik.

»Plesni krožek Tabor« otvori v nedeljo, dne 11. novembra v dvorani akad. društva »Jadrana« v areni Narodnega doma plesne vaje pod pokroviteljstvom damске komiteja. Pričetek točno ob 7. uri zvečer. Vabilo se člani in članice bratskih ljubljanskih sokolskih društev. Izkazati se je s sokolsko legitimacijo. Zdravilo Odbor.

Iz društvenega življenja.

Predavanje društva »Soča«. Člani in prijatelji društva ne pozabite na današnje velenimstvo in aktualno predavanje, ki se vrši v salonu »pri Levu« na Gosposvetski cesti! Iz ust ravnokar iz Istre došlega g. prof. Martina Zgrabliča boste imeli priliko slišati o barbarskih dejanjih 2000letne italijanske kulture nad našimi brati v tužni Istri. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vstop prost.

XVI. redni letni občni zbor »Akademskoga društva jugoslovenskih tehnikov v Ljubljani« se vrši danes v soboto 10. t. m. ob 15. uri na tehniški soba št. 14. Vabilo ni vsi strokovni in podporni člani. — **Narodna čitalnica** v Šiški priredi v soboto 10. t. m. v gostilni pri Valjavcu v Šiški Martinov večer z bogatim sporedom. Ne zamudite prilike ter posetite ta večer Šiškarje, da se nasmejete iz srca. Začetek ob 20. uri.

Sport in turistika.

Celjski Atletik-SK izra v nedeljo 11. t. m. v Ljubljani revanšno tekmo z Ilirjo. Atletiki so dosegli letos posebno dobro formo ter nedavno premagali ljubljanske klube Hermes, Jadran in Primorje. Razpolagajo s solidno obrambo, v kateri treba posebno omeniti branilca Salekerja, ki je nastopil že reprezentativno za ljublj. nogom. podsavez ter centerhalfa Pijo, ki je igral še pred kratkem za praški ČAFK. Napadalno vrsto vodi znani internacionalc Dürschmied. Ilirija ima po porazih ostalih ljubljanskih klubov dovolj povoda, da se na to tekmo vestno pripravi, zlasti ker se mora zavedati, da bodo Celjani napeli vse sile, da dosežejo dober rezultat tudi proti prvaku Slovenije. Predprodaja vstopnic se vrši v trg. J. Gorec, Dunajska cesta. — Aktivni člani naj dvignejo v soboto popoldne istotam proste karte.

Dopisi. Iz Ribnice.

Boli. Silno boli. Peče. Boli kot trn v peti. Pomislite: Kraljeva organizacija Narodne radikalne stranke v Ribnici! V naši trdni kapišonski Ribnici, kjer vlada le sveto pismo z dnevnim nadpisom »Jutro« in kosa kapišonska beseda, podprta s trdo kapišonsko pestjo in bujno dehteca po pristnem parvenjskem duhu. Kdo se je drznil? 26 mož! Odkod? Iz vseh stanov! Aaa — čakajte! In šel je prvi kapišon, kandidat za banko lir, ki tako rad govori o afe-rah drugih, ter je kot sodelodajalec poklical tri delavce—radikale: »Šilšite, Vi ste radikal?« »Sem.« »Tako izstopite, ako hočete da ostaneva prijatelja, kapišo?« Molk. In pomenljivo pomežikne ter od zagrizenosti s tresočim se glasom poduči: »Tako izstopite, če danes! Takoj! Saj veste, kaj to pomeni, če ne bodeva več prijatelja!« In obrnil je svoj svoj kapišonski hrbet ter sklenil, da bo odslej prodajal družabno opeko le demokratom, posebno šč, ker je od zagrebške ciglarne boljše blago za 8005 K franko vagon Ribnica ceneje na razpolago. In bolečine glas, ki jo povzroča ta prešmetani radikalni trn, je dosegel belo Ljubljano, ker prodri do visokih dvoran samega demokratskega papeža. Ta je poklical takoj svojega najudanejšega škofa, sicer živnozdravnika, ter ga poslal v Ribnico zdraviti svoje zveste. In da bi jih bilo več, je naredil, da pride iz Sodražice pomoč. In potrdil je svoje verne v prvi vrsti. In jim podal uspešna navodila, kako naj se ubranijo pred radikalno povodnjo. In je oblubil tudi višjo pomoč. Kadar jo bode imel, seveda. In tako potrjeni v veri in potolaženi v bolečini, so z združenimi močmi zapeli in izmolili novo in edino zvečičavno demokratsko ribniško verzopoved ali

Pesem ribniških kapišonov:

»Vojna mast in konjska mrha.
To salamo dá sladko,
In pa hitopaste lire,
Te zredijo nam možnjo!
Kaj če šola ali študij,
To škribantije je svojat,
Ki le suhe žgančice guli,
Se za našo milost pulli,
Gre ponižno zgodaj spat.
Širna usta, polna možnja.
Mastna pest in drzna nošnja,
In pa »Jutro« za klubok,
Pa vse leti nam v kuluki!
Kdor je z nami, naj molči!
Ako ne, pa ven zlet!
Živio ribniški kapišaci!
Salama, lira in bahač«

Strelec

Borzna poročila.

Beograd, 9. novembra. Devize: Dunaj 0.1205—0.1215

Gospodarstvo.

Brezposelnost v naši državi.

V »Jugoslovenskem Lloyd« je napisal neki — pod naslovom »Nezaposelnost delovnih moči v naši državi« članek, ki vsebuje sicer marsikaj dobrega in resničnega, ki pa se je postavil po našem mnenju le preveč na stališče industrije, kateri odklanja vsako državno nadziranje nad svojim obratom. Sicer nečemo trditi, da je država upravičena in da je za gospodarstvo koristno, če se v tika država preveč v posamezno privatno industrijsko podjetje, toda gotov nadzor nad industrijo pa moramo državi vendarle priznati, ker bi sicer zavlada v našem gospodarstvu razmere, ki bi bile vse prej, kakor pa razveseljive.

Tenor omenjenega članka se obrača proti odredbi, da se ne smejo zaposljevati v naših podjetjih tuji delavci, če imamo doma dovolj sposobnih moči. Članek sicer pravi, da proti temu gotovo nima nihče ničesar, da bi pa bil odstotek odpuščenih tujih delavcev zelo majhen, če bi se odpustili vsi tuji delavci, trdi torej, da takih delavcev pri nas ni veliko. Nadalje pravi, da z odpustom tujerodnega delavstva naši državi ne bi bilo mnogo pomagano, ker ne bi odpravil nezaposelnosti. To bi bilo mogoče odstraniti le z močnejšo zaposlitvijo domače industrije in s pojačanjem gospodarskega prometa.

Tu ima pisec članka popolnoma prav. Najbolje bi se odpravila brezposelnost v naši državi z večjo zaposlitvijo naše indu-

strije in s pojačanjem gospodarskega prometa. Če se bo državi posrečilo, da odstrani sedanjo kreditno krizo, ki industriji in trgovini zabranjuje vsak razmah, bo začela industrija intenzivneje in živahneje delovati, potrebovala bo več delavstva in brezposelnost bo polnjena. Danes pa morajo posamezne industrije radi pomanjkanja gotovine omejevati svoje obrate, da ne zabredejo v krizo, ki bi jih stala eksistenco.

Preveč pavšalna pa se nam zdi pisčeva trditev, da je število v naših industrijah zaposlenega tujerodnega delavstva majhno in da njihov odpust ne bi vplival na zmanjšanje brezposelnosti. Morda v nekaterih krajih to število res ne pomeni velikega odstotka celokupnega zaposlenega delavstva, v splošnem pa imamo v naši industriji zelo veliko tujega delavstva, mnogo preveč. Treba je pogledati samo v nekatere obrate, ki niso v rokah nacionalno popolnoma zavednih ljudi, ali pa v nekatere, ki jih imajo v rokah na zunan sicer neoporečni »Jugoslovenci«. Tam boste videli tujcev, da se boste mnogokrat vprašali, da-li ste v Avstriji, Nemčiji ali Jugoslaviji? In to popolnoma nepotrebnih tujcev, ki bi jih prav lahko nadomestili naši domačini.

Res je sicer, da nimamo še v vseh strokah tako izvežbanega delavstva, kakor nekateri drugi narodi in da je v mnogih obratih potrebno, da se nameščajo za gotova dela izvežbani tujci, nikakor pa ni res, da nameščajo naši industriji že sami od sebe nezmožne delavce samo tam, kjer res nimamo domačih moči. Nasprotno prav mnogo je podjetij in podjetnikov, ki nameščajo tuje delavce brez vsake potrebe samo zato, ker imajo že od nekdaj večje zaupanje do vsega, kar ni iz

naših krajev. Samo da zna delavec nemško ali italijansko, pa je po mnenju takega podjetja ali podjetnika gotovo boljši in zanesljivejši kakor delavska para, ki ne zna drugega kakor svojo ubogo slovenščino, srbsčino ali hrvaščino. Če zaposleni tujec ne zna drugega, kakor nemško, pa to prav nič ne zmanjša njegove sposobnosti in zanesljivosti...

Kadar bo naša industrija vsa vsaj toliko »naša«, da se bo zavedala svojih največjih dolžnosti, tedaj bo vsako podobno vmešavanje ministrstva za trgovino in industrijo nepotrebno. Kaj nam pomaga, če deluje del naše industrije v nacionalnem duhu, če pa ostali del naše nacionalne stvari ne samo da je ne podpira, ampak ji celo škoduje, n. pr. ravno z nameščenjem tujega delavstva, kjer bi mogli imeti dober zaslužek naši delavci. Danes pa položaj še ni tak, zato je skrb ministrstva za trgovino za naše delavstvo več kakor umestna, najnujnejše potrebna.

Pravilno pa trdi pisec v »Lloyd«, da odstranitev tujerodnega delavstva ne bo na mah odstranila brezposelnosti in da bo tu treba skrbeti na drug način na odstranitev gospodarske krize in za omogočenje razmaha naši industriji. Dasi ravno torej odstranitev tujerodnega delavstva ne bo na mah odpravila brezposelnosti, bo pa vendar dosegla, da bo imel v svoji domovini svoj kruh domač človek, da se bo zmanjšalo število tujega elementa in da ne bo šel naš denar čez mejo. Že vse to bo velika pridobitev za naše gospodarstvo in to nam dokazuje, da je odredba ministrstva za trgovino in industrijo nad vse potrebna in koristna.

INDUSTRIJA.

× Razveljavljenje škodljive lesne pogodbe. Minister za šume in rude namerava razveljaviti za državo zelo škodljivo pogodbo z industrijskim podjetjem Eisler in Ortlieb, ki izsekava les na črti Davidovič — Pijesak. Ta pogodba med našo državo in tem podjetjem se je sklenila za ministrovanja združbenega ministra Kovačevića.

TRGOVINA.

× Ugodna trgovska bilanca Zedinjenih držav. V prvih devetih mesecih t. l. se je spet preokrenila inozemska trgovina v Zedinjenih državah v njih prospeh, prav tako kakor lansko leto. Izvoz presega 48.000.000 dolarjev. Tako n. pr. je znašal uvoz blaga v septembru 255.000.000, a izvoz 381.000.000 dolarjev, skupni uvoz v prvih devetih mesecih pa 2.900.000.000 dolarjev, medtem, ko se je izvozilo blaga za 2.940.000.000 dolarjev. Splošno je sicer letošnja inozemska trgovina boljša od lanske a vendar izvoz le razmeroma malo prekaša uvoz. Ta padec ima dva glavna vzroka: tarifni zid, ki brani inozemski trgovini, priti na ameriški trg v večjem merilu, a drugi vzrok tiči v tem, da se je produkcija v Zedinjenih državah omejila in zategadelj zmanjšala potreba sirovin iz inozemskih virov. Kar se tiče uvoza zlata, je pripomniti, da se je po veliki večini vršil iz Angleške. Trgovina v malem merilu se je izboljšala. Tvorine, v katerih se izdelujejo vagoni, obratujejo v polnem obsegu, zakaj železniške družbe so naročile vagonov na tisoče.

DENARSTVO.

× Izenačenje meničnega prava. Društvo narodov je začelo proučevati načrt

izenaje meničnega prava, ki naj bi veljalo za vse države. Načrt je prejel tudi naša vlada, da stavi svoje opombe.

× Naši ameriški dolgov. Vlada je imenovala komisijo, ki naj ugotovi, koliko dolguje naša država Ameriki in uredi ta dolg tako, da bo za naše finance najugodnejše. V komisijo so določeni gg. dr. Nedeljković, dr. Gjurić in Mihajlo Pupin, naš konzul v New Yorku.

× Pregled denarnih zavodov in industrijskih podjetij. Minister trgovine dr. Kojčić je izdal naredbo, po kateri mora komisija ministrstva za trgovino in industrijo v najkrajšem roku pregledati denarne zavode in industrijska podjetja. Ta pregled se je odredil, ker se je v zadnjem času naglo zapirilo in likvidiralo nekaj bank in podjetij.

× Polom italijanske banke. »Banca Reducca« v Rimu je prišla v konkurs. Banka se je pečala s spekulativnimi posli; njena pasiva znašajo 25, aktivna pa samo 6 milijonov lir.

DOBAVE.

× Dobava modre galice. Pri ravnanju stvru državnih železnih v Subotici se bo vršila dne 23. novembra t. l. očetna licitacija glede dobave 15.000 kg modre galice. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Glavni urednik: Ivan Podržal.

Odgovorni urednik: Miha Gaberšek.

Last »Zvezne tiskarne« v Ljubljani.

ul. Zeyer :

Gompači in Komurasaki.

(Japonski roman.)

(Nadaljevanje.)

Vstopila sta v veliko sobo z belimi tapetami; nasproti vходу je visela velika slika, slikana na svilo, v okvirju iz brokata, pred njo je stala emajlova vaza z dolgo mladiko cvetoče magnolije.

Nekateri Mubarovi prijatelji so bili že tam, pozdravljali so nova došleca in sedli potem vsi na tenke bele palmove rogože k nizkim mizicam, pobarvanim s škrlatnim lakom in okrašenim z zlatimi zrnji. Prinesli so jim čaja v skodelicah iz prozornega porcelana; pomešan je bil s slivovim cvetom in je dišal kakor mandlji. Kmalu se je odgrnila velika zavesa na koncu sobe, tako živo poslikana, da se je baje nekoč zgodilo, da je gost, ki je nenadoma zagledal naslikani ogenj, začel klicati na pomoč. To je bila krajevna legenda. Med tem ko jo je Mubara pripovedoval, je zavesa popolnoma nekam izginila in prikazal se je majhen oder. V kotu je sedelo nekoliko starcev z raznimi glasbili in na znamenje najstarejšega so začeli igrati. Takoj nato se je nekaj belo zalesketalo.

Ni bilo treba pojasnjevati: bil je »Demantov lesk«. Obležena je bila v srebrno haljo, okrašeno z biseri, njena zamotana, s peresi in cvetlicami prepletena frizura je bila speta z množico dolgih igel z bledomodrimi dragimi kameni na koncu; kadar se je glava zgenila, so se zašibile in majale kakor cvetlice, kadar veter zapiše. V rokah je držala dolge umetne veje »cvetočih češenj in je mahala z njimi pri plesu nad glavo. Njene oči so blodile nekje v nedozirnosti in le tu pa tam so malomarno ošvrknile navdušene občudovalce.

Gompači ni skrilal vtisa, ki ga je napravljala nanj kakor s svojo lepoto tako s svojo nenavadno umetnostjo, in je rekel glasno svojemu prijatelju:

»Ne vem, česa ne bi storil, ko bi me kadarkoli prosil »Demantov lesk« za to! Mislim, da bi se niti zločina ne bal«

V tem trenutku je bil ples končan, godba je utihnila in plesalka se je nepremično opirala ob steno; cvetoče češnjeve veje so ležale pred njenimi nogami. Njen pogled se je zadiral kakor bodalo v obraz Gompačija, nekaj žejnega je bilo v tem pogledu, nekaj groznega, tako da se je mladenci stresel. Naglo je vstal.

»Čas je, da odidem,« je rekel prijatelju. »Danes imam stražo v palači in kmalu bo čas.«

»Ostani še malo!« je šepetal Mubara. »Vidim, da si napravil globok vtis na »Demantov lesk«.

Ostani in izpregovori z njo.«

»Ne,« je odločno odgovoril Gompači. »Hočem vršiti svojo dolžnost in ta me kliče v palačo.« Mubara se je grizel v ustno, a molčal je. V tem je zagledal majhno blede deklico, stoječo pri vratih. Smehljala se je in držala pahlačo vodoravno pred seboj kakor krožnik. Takoj so začeli gostje polagati denar in dragulje na pahlačo: deklica je namreč pobirala darila za plesalko.

Gompači je snel vse svoje dragocene prstane in rubinov pas, položil na pahlačo in gledal pri tem kradoma na »Demantov lesk«. Tudi ona je gledala nanj, opazila njegovo početje, a ni ganila niti mislice na obrazu. Gompači se je poslovil od prijateljev, se ozrl še enkrat po plesalki, toda ta je že izginila. Svoje presenečenje ni znal skriti in Mubara je to opazil.

»Pojd za menoj,« mu je dejal in preden je mogel Gompači odgovoriti, je Mubara odrinil doslej z zaveso zastirta bambusova vrata in ga vlek za seboj na ozek, precej dolg hodnik, ki so ga razsvetljevale goreče svetiljke iz rujave gline.

»Tukaj je,« je šepetal Mubara. Res je bila tam. Sedela je vidno utrujena na

rogoži in blede deklica je stala pred njo ter ji sipala darila in denar s pahlače v naročje. Gledala je brezbrizno na darila; ko pa je zagledala Gompačija, je vstala, poiskala njegov pas in njegove prstane, ki so bili najkrasnejše dragulje od vseh, ki jih je danes dobila, in jih vrgla zaničljivo v temni kot.

»Poklič! godce,« je rekla naglas deklici, »tamle v kotu leži njihovo današnje plačilo.«

Gompači je zardel, hitel k deklici, ki se je obrnila in se pripravljala na odhod.

»Demantov lesk!« je začel skoro nesmelo.

Obrnila se je bliskoma k njemu in njeni ognje-viti pogledi so ga porazili s svojim leskom, s svojo globokostjo in temino.

»Kaj hočeš?« je mirno vprašala.

»Zakaj zametuješ moje darove?« je vzkliknil sedaj ježno, ker ga je razdražila njena mirnost. »Zakaj me žališ?«

»Demantov lesk« se je vzravnal.

»Čula sem, kaj si rekel o meni, ko sem plesala, in verjela sem tvojim besedam, polnim občudovanja. Toda sedaj me žališ s svojo malenkostno darežljivostjo. Videla sem torej, da lažeš.«

»Govoril sem resnico! Moj dar ti zdi po pravici majhen; povej torej, s čim te morem za hip razveseliti. Imam biser neizmerne vrednosti —

MALI OGLASI:

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 25 para. z davčino vred.

Izjava.

Š tem izjavljamo, da smo z Vašim aparatom »Topiadar«, kateri se je čez vse naše pričakanje dobro obnesel, zelo zadovoljni in ga toplo priporočamo. Centralna banka, d. d., Zagreb, podružnica Maribor. — Naroča se: »Jugometalija«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18, ali R. Nipič in drug, Maribor.

Lokal

majhen, se odda v sredini mesta, zelo prometni kraj. Plača se 1 leto naprej. — Ponudbe na upravo lista pod »Prometen«.

Prodaj

dobro ohranjeno trgovsko opremo za manufakturno in spece-hijsko trgovino in sicer: štelaze v dolžini 14 m ter zraven spajajoče pulte. Istotam se prodasta 2 veliki, emajlirani peči »Mel-dinger« za dvorane; en oklonet 7—17 HP za 2 osebi, moderno izdelan, zelo praktičen, priporočljiv za trgovske potnike, ter eno motorno kolo 1 1/2 HP »Motaschohe«. Interesenti naj se obrnejo na naslov: Josip Topiak, Dolnja Lendava.

La trapistovski sir

nudi 27,50 Din 1 kg. Mljekarna Lukač, Slavonija.

Dve sobe

lepe, prazne, išče zakonski par brez otrok, mirna stranka, duševna delavca, plačata dobro. Naslov v upravi lista.

Proda se

1 moški prstan s tremi briljanti, 1 nova moška suknja, 2 dežna plašča ženska, 1 divan in foteli. Poizve se Marija Jelenič, Stara pot 1 od 11.—8. ure in od 6. ure zvečer dalje.

Knjige

različne (franc., nem., šhs.) se prodajo. Naslov v upravi lista.

Blazine, žima

morska trava, Peter Kobal — Kranj, Glavni trg, tvornica vseh vrst blazin, žime in morske trave, modroce na peresih. — Specijalna trdnjava za izdelovanje klubarnit. — Najnižje cene! — Najsolidnejši izdelki! Zahtevajte oferte in cenike!

Mlekarna Kos

v Mariboru, Jenkova ul. 6, priporočila dnevno sveže dobro mleko 14—16 K. Stalnim odjemalcem celoletna dobava zagotovljena.

Kupim

več vagonov zdravega, lepca in čistega korenja, belega, rumenega in rdečega. Tudi nekaj vagonov lepih, letošnjih orehov. Ponudbe s ceno, franko postaja na upravo lista pod »Korenje, orehi«.

Stanovanje

dobi, kdor kupi hišo, 2 parocli v Mostah, 5 minut od tramvaja. Solnačna lega. Cena Din 125.000. Vprašajte pri Hinko Privšek, Miklošičeva cesta 18/1.

od 3 do 175 orav.

Posedva Grajsčinsko posestvo z žago in vodno močjo, vila po kupu takoj prosto stanovanje.

Gostilna v Mariboru 600.000 K tovarne, gozdna

Hiše, vile, posestva prodaja pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ulica 3.

Iščem prazno mesečno sobo

(eno ali dve) za takoj ali poznejši čas z posebnim vhom in električno razsvetljavo. — Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Nujno«.

Priporočila se

konfekcija, krojačnica za dame in gospe po meri, po najmodernejših žurnalih, Brata Brunske, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Posojilo Din 25-30.000

iščem. Kot garancijo dajem eno drevesnico in še posebej po-ročstvo. Plačam 10%, obresti. Ponudbe prosim na upravnitvo tega lista pod: Varo posojilo.

Sobo

prazno, veliko, išče zakonski par brez otrok za takoj. Plača dobro. Da za nagrado francoske ure zastoj. Naslov v upravi.

Specijalna mehanika

delavnica za popravilo pisalnih in računskih strojev. L. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1.

SPLOŠNA KNJIŽNICA

St. 1. I. Albreht: Ranjena gruda, povest, broš.	Din 12	vez.	Din 17
2. R. Murnik: Na Bledu, povest	18		22
3. I. Rozman: Testament, ljudska drama	12		17
4. F. Mičinski: Fridolin Žolna, humor.	8		13
5. C. Golar: Poletno klasje, izbr. pesmi	20		26
6. Dr. Lavo Čermelj: Boškovičev nauk, broš.	16		23
7. Utva: Andersenove pripovedke, broš.	12		17
8. Gaboriau: Akt št. 113, roman	22		28

Cene se razumejo brez poštnine.

ZVEZNA KNJIGARNA - Ljubljana, Marijin trg 8 in po vseh knjigarnah.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

izdelovatelj

dežnikov

Zaloga

sprehajalnih

palic.

Popravila točno in solidno

Delavnica

za precizno mehaniko

Viljem

Sequart

Ljubljana

Šelenburgova ulica 4 (na dvorišču).

Solska in precizna ri-salna orodja.

Merilni instrumenti.

Merila in tehnične po-trebščine.

„Vesna“

Ljubljana I., poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo.

Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

Brata Pohlin i. dr.

tvornica vlasnic, kiljuc, rinčic za čevlje, kovinskih gumbov l. t. d.

Ljubljana I., poštni predal št. 126.

Sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo.

Zahtevajte vzorce in cenik. Pri večjih naročilih popust.

Čisto zastoj

ne — ampak po izredno nizkih cenah dobite

vse vrste suknja, hlačevin, žameta, barenta, flanel, klot, platna, trikotaže, jopice, pletov, ogrinjalk, nogavic, prvovrstnih nahrbtnikov v vseh velikostih (domači izdelek) in najrazličnejše drugo blago v novootvorjeni trgovini

„DANICA“

Majzelj & Rajšelj

Ljubljana, Turjaški trg št. 1 (bivša »Preskrbovalnica«).

Samo dobro, solidno blago. — Postrežba točna.

Cene konkurenčne.

Istotam se otvori v kratkem oddelek za usnje vseh vrst. — Vsak si naj ogleda. Nikdo ni prisiljen kupiti.

NA DROBNO. NA DEBELO.

Pisarna

2—4 sob v novi stavbi, v sredini mesta ob prometni ulici, se takoj odda. — Ponudbe na upravo lista.

Trgovski lokal

v novi stavbi, v sredini mesta ob prometni ulici, se takoj odda. — Ponudbe na upravo lista.

„Prager Presse“

za Jugoslavijo, najbolje informirani in najbolj razširjen dnevnik Čehoslov. Rep. in v tujini stane za kraljevino SHS vsled znižanja poštnega tarifa samo Din 40.— mesečno.

Najboljše informacije trgovske obrtni itd. držav Male Entente.

Zbirka opernih in operetnih tekstov.

Izšli so sledeči zvezki:

1. Tajnost.
2. Jenufa.
3. Seviljski brivec.
4. Gorenjski slavček.
5. Mefistofeles.
6. Prodana nevesta.
7. Nižava.
8. Vrag in Katra.
9. Carostelec.
10. Janko in Metka.
11. Zapečatenci.
12. Tosca.
13. Aida.

Izdala in založila

„Zvezna tiskarna in knjigarna“

v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Vsak zvezek stane 4 Din.

And. Jakil, tovarna kož

prodajalna Ljubljana, Poljanska c. 13.

Znižane cene!! Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.